

ALLERZIELEN

2 november 1956

Goedenavond, vrienden.

Wij zijn deze avond hier tezamen om het feest van Allerzielen te vieren. Het feest. Want al zijn dan al degenen, die in deze dagen herdacht worden van uw aarde heengegaan: het feest zelf is er één van Licht, niet van duisternis. Te betreuren is de verblinding, die zo menige ziel gevangen houdt in eigen gedachten. Langzaam maar zeker begint deze golf van gedachten, die de aarde hen toezendt, te verbleken. Zij komen dichtbij: een wereld, vol van biddende mensen; een wereld van brandende kaarsen en weemoedige gedachten, die de herfstwind begeleidt. Een weemoedig feest. Dat is Allerzielen zeker. Maar de kracht van gebeden en gedachten, de liefde, de herlevende herinnering: zij zijn even vele gaven van het leven voor eenieder, die nog in het duister vertoeft. Zij zijn gaven van Licht, die gezonden worden van een wereld, die nog stof heet, naar een wereld, die de stof nog niet kan vergeten.

Daarom wil ik deze avond mijn betoog beginnen met te wijzen op de goede kant van dit feest. Er is veel te zeggen, wat niet zo aangenaam klinkt, wat weemoed, ja, innerlijk verzet met zich brengt. Wij weten het nu eenmaal: de dood is een Meester, die geen mens overwinnen kan. Dat kan alleen de volbewuste Geest. Daarom is het goed te weten, dat ook in het Rijk, dat de wereld hem heeft toegewijd, het Rijk, dat de wereld heeft omschreven als een Hades, vol van kwellingen, of als een Hemel, waarin de sterren bloeien als nieuwe bloemen, dat in dat Rijk Licht en Vreugde kan worden bereikt, ook vanuit uw wereld en vanuit uw bestaan. Toch is vandaag die wereld niet rustig. Een wereld vol van hartstocht op het ogenblik, dat wij hier tezamen zijn, sprekende over gewijde zaken, zoekende naar Licht, en trachten de kracht te geven aan de velen, die, niet in de stof vertoevende, ook hier met ons tezamen willen zijn.

Op dit ogenblik regeert de haat. In een stad, waarin aarzelend een licht zo nu en dan brandt, ratelen dof machinegeweren, klinkt een enkel pistoolschot. Een geest wordt uit het lichaam weggerukt, verblind in een rode wolk van haat. Ergens in een woestijn ratelt op dit ogenblik een tank. Plotseling blijft hij staan, de vlammen breken er uit en in een inferno van vuur gaan zielen over. Een wereld, die voor hen nog vuur en vlammen is. Op dit ogenblik, waar de hele geestenwereld nog zoekt naar kracht en steun - zover als zij die niet heeft gevonden bij God - juist in deze wereld, spreekt men vele woorden, die dubbelzinnig zijn en betoogt men eigen eerlijkheid, terwijl men anderen doemt om te haten en te sterven.

Het is een vreemd Allerzielenfeest. Een feest, dat de vrede niet kent en toch moet dit feest een feest van Vrede zijn... dat kan niet anders. Ondanks het geweld, ondanks de kinderen - onwetend haast - plots uit het leven gerukt. Ondanks de felle partizanenstrijd, vluchtend in sombere wouden. Vrede, ondanks de haat in kleine kampementen gevoeld tegen een vijand, die men niet begrijpt. Toch moet er vrede zijn. Vrede, vooral ter wille van hen, die geen vrede hebben kunnen vinden. Zonder vrede zijn is de vloek, die de mens op zichzelf laadt. Zonder vrede zijn, dit betekent werkelijk weten wat een hel is. De vrede van je afstoten en verliezen, zoals de mensen soms doen, zoals de geest gedwongen wordt door haar eigen leven te doen, dat is een verdoemenis met erger demonen dan de menselijke voorstelling kan scheppen.

De oude klassieken hebben getracht de hopeloosheid aan te tonen in het vullen van het vat der Danaïden. Het vat zonder boden. Het arbeiden als Sisyphus: trachten een steen een helling op te krijgen, om vlak voor de bereiking hem neer te zien rollen. Te weten: "Ik kan niet meer!" - en toch verder te moeten gaan, niet stil te kunnen staan. Och, het zijn mensenbeelden. Er zit iets van de eeuwigheid in, iets van de hopeloosheid, iets misschien ook van de wreedheid. Tantalus, staande in het water en toch verdorstend, trachtend te drinken en nooit een druppel vocht proevende, nooit eens uit te kunnen grijpen naar de rijke gouden vruchten. Vol van angstig begeren, terwijl de honger in hem knaagt. Vruchten, die wegwijken, zodat zijn pogen nietig is. Dat is het beeld, dat de mensen daarvan hebben gemaakt. Of moeten wij gaan naar de beelden van de Eskimo's.

Een eeuwige ijsvlakte, een doordringende koude, geen voedsel, geen drank, de sneeuwstorm, een dwalen en zoeken en niets vinden. O, de christelijke hel is té zoet, té vriendelijk nog haast vergeleken bij een werkelijkheid, die zelfs in al deze beelden niet gevangen kan worden. Het is juist tot deze zielen, tot deze verworpenen door eigen verkiezing, tot verdoemden door eigen waan, dat wij vandaag trachten het Licht van onze eigen gedachten te sturen. Daarvoor hebben wij vrede nodig. Zonder vrede kan dat niet.

Men spreekt u over het land van de nevel en van de mist. O, ik zie er hier velen rond mij, die gekomen zijn uit dat land, een ogenblik aangetrokken door het Licht van een paar gedachten, die zij nog net bevatten kunnen. Weet gij, wat dat is, Nevelland? Mist, zegt men. Nevel. Niet weten en niet zien en voortgaan. Niet weten en niet zien en voortgaan... Niet een kort ogenblik... Eindeloze tijden... jaren, waarin elke seconde uit wordt getrokken tot eeuwen... en steeds maar Niet en Nietigheid... Zo zijn zij er alle, die kwellingen der oudheid, maar haast verrijnder. In ieder geval, fataler dan een mens ze omschrijft. Toevende in het duister. Zij menen een Licht te zien. Uitgeput, verhongerd en verdorst, uitgedroogd zonder geestelijk kunnen. Men had zich een ogenblik los willen maken uit de laatste hartstochtelijke resten van bestaan, die men dan nog rond zich kende. Een licht...! Zij gaan...! Eerst vlot, vlug, rennend, lopend. Maar het Licht wijkt. Zij kunnen haast niet meer. Dan kruipen zij. Als zij er zijn, dan blijft het Licht staan en het dooft. Het is een dwaallicht... He is een dwaallicht van een gedachte, die naar zelfrechtvaardiging zocht, in plaats van een aanvaarding van het Goddelijke zonder meer. Dan weer de eenzaamheid, het duister, een spel van lusten en dreiging, die allen op zich bitter en koud zijn en dan weer een licht... en weer een licht... en nooit begrijpen de werkelijkheid, de grote Waarheid, die een Verlossing kan zijn uit zo'n wereld.

Ik zeg het u! Het is niet voor niets, dat wij vóór alles vrede moeten brengen. Vrede en een aanvaarding. Aanvaarding in de eerste plaats van jezelf en van wat je bent. Aanvaarding ook van wat de wereld voor u is, wat de wereld voor hen is. Er is maar één werkelijke verdoeming. Dat is het verzet, wat je zelf hebt tegen God. Is het een wonder, dat wij juist in deze turbulente wereld, die eigenlijk nog niet eens weet, wat zij nu wel wil, dat wij juist in deze wereld een beroep doen op u en zeggen: "Help ons vrede te geven aan hen, die in het duister zijn. Help ons om dit Allerzielenfeest tot een waardig feest van bevrijding te maken". Het is zo nodig.

O, ik weet het. Gij denkt misschien aan al degenen, die gij zelf hebt verloren. Aan een echtgenoot, die heengegaan is; aan een lieve vrouw en gij hoort haar stem niet meer. Alles, wat overblijft is een herinnering, of een verblekende foto misschien. Dat is bitter. Dat weet ik. Gij denkt aan dat kind, dat niet mocht leven. Aan die vader, aan die moeder, die zoveel voor u betekenden en die nu niet meer zijn. Gij denkt aan uzelf en aan de uwen. Dat is geen wonder. Natuurlijk moogt gij denken aan de uwen. Het mag deze avond ook een groet aan hen betekenen, maar het mag geen terugroepen zijn. Wij moeten ook hen vrede laten. Men zegt zo vaak, wanneer men over een dodenakker gaat, men leest het op de stenen, die men heeft gezet als een denkteken van de vergankelijkheid van de mensen: "Zij ruste in vrede!" Vrede... Vrede, niet gepijnigd door het hartstochtelijk roepen op aarde. Niet gepijnigd door het weten, dat men zonder hen niet verder kan. Vrede om zelf verder te gaan. Vrede, om terug te keren ook, wanneer Gods Liefde en eigen bewustzijn het mogelijk maakt.

Het zijn zo van die punten, die misschien voor u moeilijk te begrijpen zijn. Want het is toch dan maar je man en je bent hem kwijt en dan sta je alleen in die wereld. En wat moet je nu? Het is begrijpelijk, dat je hem terugroept en dat je denkt aan al hetgeen, dat hij je geven kon en hij je gegeven heeft. Maar wees dan ook een ogenblik niet zelfzuchtig. Eén ogenblik. Denk dan een ogenblik: "Hij is mij vóórgegaan. Laat ik hem nu niet terughouden op zijn pad. Laat ik nu dan deze mensen, mannen, vrouwen en kinderen, die mij vóór zijn gegaan en waaraan ik zo hang, toch vooral niet terugtrekken naar mijn lage materie. Laat ik het niet degene zijn, die hen dwingt tot dwalen in het duister, omdat zij niet meer los kunnen komen van mij en van mijn gedachten!" Denk dan werkelijk: "Ga in vrede. Hóe weet ik niet, maar ik zal het wel klaar spelen met die wereld. Als dat ene, wat voor ons belangrijk is, de liefde, die ons gebonden heeft, als dié dan maar niet verloren gaat!"

U zelf begrijpt het toch, vrienden. U wéét het toch. Anders kan het niet. Juist de geest, die vrij is en die in het Licht keert, die geest, die een Kerk althans, op deze aarde juist gisteren heeft herdacht. Degenen, die gezegevierd hebben over al deze stof en materie, die eindelijk het Licht, van de Goddelijke sferen kunnen aanvaarden, zij het dan nog in de beperking van vormgebondenheid in een Zomerland. Dezen staan klaar om te helpen. Dezen kunnen u helpen en kunnen helpen alles, wat in het duister is, maar zij hebben één ding nodig: vrede, aanvaarding! Zonder dat kan er niets worden gedaan.

Het pleidooi, dat ik hier voor u houd om deze avond te beginnen, is een pleidooi voor vrede, voor aanvaarding. Ik zeg u niet: "Staak al uw stoffelijke strijd", want dat is onmogelijk. Ik zeg u niet: "Rouw niet, om hen, die heengegaan zijn". Al zou u "Ja" zeggen met uw mond, uw hart zou weigeren om hierop te antwoorden. Maar ik zeg u: "Zoek vrede en geef vrede, de vrede, die Licht geeft en Kracht". De vrede, die thans reeds sommigen, die bij ons zijn, de ogen opent. Moede ogen, ogen verblind door tranen, ogen, die geen Licht meer konden zien, niet meer konden aanvaarden, ogen, die nu plots voor het eerst begrijpen, dat er vreugde is, dat Gods Liefde méér doet dan je alleen maar een kans geven, dat Gods Liefde je vasthoudt en redt. Dat, wanneer je je daar maar aan went, je daar maar een ogenblik aan vast durft te klampen, dat je ook werkelijk het Licht zult vinden en de vreugde en de vrede.

Een kort ogenblik voor zó veel en zo weinig. Maar er moet méér zijn. Eén avond is niet genoeg. In de laatste paar weken zijn er 190.000 geesten in haat overgegaan. Dat zijn alleen degenen, waarvan wij weten. Er zullen er misschien meer zijn, die zich onttrokken hebben aan ons ijverig zoeken en bemoeien, die te ver waren gezonken onmiddellijk in het duister om zelfs een ogenblik beroerd te worden door ons pogen. 190.000 geesten... 190.000 zielen... 190.000 mensen in een afgrond van leed... En dat staat niet stil. Dat is niet alleen maar van vandaag, of van die laatste weken. Morgen gaat de helse molen van het leven verder. Ook morgen brandende vliegtuigen, die uit elkaar spatten. Mensen, die met een laatste vloek en een laatste schot van hun geweer sterven, neervallend met gedachten van haat. Ook morgen: de mensen, die uitgeput en uitgemergeld in een of ander concentratiekamp in elkaar zakken en doodgeschopt of -geslagen worden, die haten. Ook morgen: de mensen, die in een verzet tegen een wereld, die zij niet meer kunnen begrijpen, dan alles hebben weggegooid, een uitweg zoeken in het water, of aan de gaskraan, of de strop. Ook morgen... en ook overmorgen... elke dag van een lang jaar, honderd lange jaren van een eeuw, altijd... Altijd onrust... altijd lijden... vlammen van rode haat en van woede, de vreemd purperen vleugels van het verderf, die hen meenemen in een wereld van onzegbaar lijden.

Dan spreek ik nog niet over hen, die onbegrijpend dwalen. Dan spreek ik nog niet eens over degenen, die omdat hun beeld van het hiernamaals niet verwerkelijkt werd, nu met een zeker verzet staan en eenzaam rondzoeken naar die hemel, waaraan zij geloven, of die hel, waartoe zij dan wel veroemd moeten zijn. Ik spreek u niet over het lijden van hen, die de dood niet kunnen aanvaarden, omdat zij nog denken te leren. Nu spreek ik alleen nog maar over het geweld en de haat. Moet ik u spreken over degenen, die in een plotseling gekraak en geratel, een breken van glas, op de grote wegen sterven, en degenen, die langzaam maar zeker, ondanks alle menselijk pogen, in de ziekenhuizen sterven? Onder allen zijn er veel, die geen vrede kennen, wel misschien niet zo'n intense haat, maar toch geen vrede, geen aanvaarden. En al die geesten moeten geholpen worden. Voor al die geesten móét er een feest van Allerzielen zijn. Een feest van Licht, van bewustwording. Die enkele kaars, die brandt, moet worden tot een vuur, gelijk aan de zon, het duister wegbannende uit al deze sferen, de stem van de haat overschreeuwen met één harmonische klank, geboren uit het Goddelijke! Vrede! Dat er Licht zij! Daarom vraag ik u: laat hen de vrede en geef hen de vrede. Ook aan u. Wij zouden het kunnen zeggen tegen God: "Almachtige God, geef hen uw vrede", en zij verwerpen Gods vrede. Zij willen het niet aanvaarden, zoals het gegeven wordt.

Van u aanvaarden zij het misschien wel, omdat gij mensen zijt. Omdat uw wereld nog zo nabij is. Omdat zij zo terugverlangen naar wat uw wereld voor hen betekent heeft. Begrijpt gij daarom dit beroep op u: Geef hen vrede! Uw vrede! Uw rust! Geef hen de kracht van uw bidden, de sterkte van uw herinnering. Geef ook hen het bewustzijn van Gods Liefde. Het bewustzijn, dat er niets verloren gaat.

Schenk hen dat. Niet één avond, niet één dag in een jaar, maar telkens, wanneer gij maar kunt. Groei boven uzelf uit. Groei boven uw leed uit. Leer de wereld te aanvaarden. Leer vrede te hebben in uzelf. Geef hen dan die vrede, die gij zo moeizaam verworven hebt. Een vorstelijk geschenk, omdat er Licht zij, opdat de haat sterve op de wereld, opdat de demonen van het tussenrijk gebannen worden, opdat mens en geest leren op te gaan in het enige ware, het éinig werkelijke Licht. Het Licht, dat voor ons is het leven en de Liefde van de Schepper, geopenbaard ook aan ons, Zijn schepselen.

Nu ik u heb voorbereid en ik getracht heb u duidelijk te maken, wat de vrede behelst, ga ik plaats maken voor een andere spreker. Allerzielen bergt meer in zich dan vrede alleen.

Vrienden, ik dank u voor uw aandacht. Ik dank u, dat gij hier hebt willen komen. Weet wel, dankbaarder dan ik, of wie ook, u altijd zal zijn, zijn degene, die gij met uw denken, bidden en uw streven vrede hebt gegeven in het duister. Goedenavond.

DE LIEFDE GODS

Goedenavond, vrienden.

Wanneer hier gesproken wordt over de vrede, dan voel ik mij genoopt om te spreken over de Liefde Gods. Toen ik wist, dat men u wilde aanroepen a.h.w. en bezweren om vrede te geven, toen heb ik gezegd: "Geef mij dan een kort ogenblik, want vrede is veel, maar de liefde is alle dingen".

Wanneer ik moet spreken over Allerzielenfeest, dan denk ik aan de Schepper, aan mijn Heer en God, de vreemde Kracht, waaruit alles is geboren. Dan zie ik in Zijn wezen het behoud van alles, wat leeft. Niet één ziel zal verloren gaan zonder Gods uitdrukkelijke wil. Maar God, onze Vader, is Liefde. God is met ons, wanneer wij het eerst de wereld betreden en uit een kleine keel krachtig protesteren tegen het wrede leven. God is met ons alle dagen. Zonder zijn Kracht leven wij niet en zijn niet. Zou Hij ons dan verlaten vóór de Poorten des Doods?

Is het niet waar, wat de Psalmist zingt: "Al zou ik gaan door het Dal der Schaduwen des Doods, ik zal niet vrezen". Het is een oude herderswijsheid. Er was zo'n dal, vol met gevaren, met een kudde, die een goede herder kende. Die vreesden niet. Hebben wij dan geen Goede Herder, vrienden? Hebben wij dan niet een God, die ons méér geeft dan alleen maar het leven? God, die de zon tot een licht aan de hemel stelt. God, die spreekt in ons en ons zegt: "Leef, mens, ten goede naar Mijn Wil, opdat je Mijn Licht kunt vatten, opdat je Mijn Harmonie ervaart, als stille Kracht in je eigen ziel".

Ik zou haast gaan preken. Dat zal ik nu toch maar niet gaan doen.

Hebben wij allen niet iets lief? Kennen wij niet allen in ons dat gevoel, dat hoort bij mij en dat willen wij niet prijsgeven? Dan is het alleen maar een kwestie van bewustzijn. U zult, zoals ik het heb moeten leren, leren, dat er geen grens bestaat voor wat er bij ons hoort. Zeker, wij lijden. Wij sterven en wij gaan verder. Maar de hele wereld hoort eigenlijk bij ons.

Als ik u hier zo zie zitten, dan kom ik zo in de verleiding om te zeggen: "Ach, geliefde kinderen, geliefde gemeente, begrijp het. Ik heb u lief met héél mijn hart en mijn wezen. Als het in mijn macht lag, ik zou die muren wegvagen, opdat gij de troost zult hebben te weten: er is een Licht en een Heerlijkheid, die alle lijden waard is". Maar ik kan het niet. Dat kan alleen God. God in zijn Liefde is wijzer dan ik het zou kunnen zijn. Hij laat aan eenieder zijn leven en zijn streven zonder het visioen, of hij moet het zelf zoeken ten koste van veel.

U zult het begrijpen: God wil elke ziel zichzelf laten zijn. Als ik u zou brengen in dat Licht, och, het zou niet lukken: u zou voor dat Licht gaan leven en niet meer uzelf zijn en daarom zou u er niet bij horen, niet helemaal. U zou het alleen maar achterna lopen.

God doet méér dan dat. Hij laat ons allen vrij. Vrij, opdat wij door ons eigen leven en streven - in wereld en in sfeer - door ons lijden, onze vergissingen, door alles, wat er voor ons bestaat, eenmaal zullen kunnen zeggen: "Zie, in mij bloeit Gods Licht!" Zeg mij, u, die kinderen heeft, wat is de grootste liefde? Je kind vrij te laten, of te trachten het hele leven te leiden volgens jouw groter inzicht? De grootste liefde laat vrij. Dat is de Liefde Gods, die ook tot uiting komt in dat erbarmelijke duister, in dit lijden van de ziel. Hij laat echter niemand verloren gaan.

Ik wilde het zeggen en het gebeurt al. Het is het aanvaarden van God in je leven. Dat is het Licht van binnenuit. Het is geen geloof. Geloof is te veel en te weinig tegelijk. Het is geen weten. Het is een één-zijn, iets van jezelf verliezen, omdat je het Grote boven en vóór je ziet.

Begrijpt u nu, waarom ik dan vanavond als verdediger van de liefde optreed? Ja? Niet, omdat ik dat andere zo onbelangrijk vind, maar omdat ik geloof... ja... neen, ik geloof het al niet meer, want ik wéét het. Ik hoop, dat u het ook zult leren wéten, dat als wij leren Gods Liefde te aanvaarden er niets anders meer is. Wie God aanvaardt, kan die zijn medeschepsel haten? Kan die nog iemand vervloeken, die hem leed doet? O, je moet leven en voorzichtig zijn. Maar haten kan toch niet meer? Zo ver kan men op een wereld van stof en materie al komen. Hoeveel verder kun je dan niet komen, wanneer nu die stof met al zijn eisen eens wegvalt? Wanneer de geest vrij wordt en haar gedachten haar leidsman zijn?

De geest vrij... Alleen maar een paar gedachten in jezelf overwinnen en daar is het Licht al, daar is de vreugde en de liefde Gods. Hoe eenvoudig en hoe zwaar. Zwaar ook. Maar juist, omdat het zwaar is, is een overwinning zo waardevol. Juist omdat wij weten, hoe zwaar het is, komen wij met ons bewustzijn van Gods Liefde tot u, komen wij en zeggen zo heel terloops: "Kom, maak je geen zorgen nu, vergeet nu maar eens je verdriet. Vergeet nu eens alles, behalve God en deel die gave van Zijn Liefde met eenieder. Dan ben je gelukkig, zoals wij. Dan ben je vrij. Dan weet je, dat een 'Halleluja'-koor nog niet de kleinste uitdrukking is van de grote Kracht der Liefde, van de grote vreugde, die zij in ons wekt".

Ziet u, vrienden, u kunt ook, ook u daar, u allen, u kunt door die liefde Gods als eerste in uw hart te dragen, in uw wezen op te nemen, alle duister en alle dood en alle kwaad overwinnen. Er blijft niets over dan behalve de band tussen ons allen, die God heeft geschapen. De band, die wij uitdrukken in al ons werken en streven, de band, die ook u zult leren zien - in de stof, zowel als in de geest - als de Weg, de Waarheid. Toen Jezus zei: "Want zie, Ik ben u de Weg en de Waarheid", toen heeft men gedacht: zijn leer, zijn leven was de waarheid. Gods Liefde door een Mens uitgedrukt op aarde. Wat schoner kan er zijn?

Van Hem zegt men: "Hij daalde af ter helle". Kan iemand, die de Liefde Gods in zich draagt het duister nog laten bestaan? Neen! Gods Liefde reikt tot de laagst verdoemde, tot de meest demonische geest en vraagt hen telkens weer: "Aanvaardt Mij toch. Aanvaardt toch uw God en Schepper. Aanvaardt zijn Licht en bevrijdt uzelf van de waan". Wanneer het zo diep gaat, wanneer zo een grote Geest, zo een Lichtend Bewustzijn, kan gaan tot die lage sferen door Gods Kracht, dan is er geen ondergang en geen verloren geraken. Dan is er slechts nog de Vader, de eeuwige Kracht, het kosmische Geheim, dat ons opdraagt in eeuwige Liefde tot het volkomen bewustzijn en de volle aanvaarding van alles wat Schepper en Schepper-zijn betekent.

U vindt nu misschien, dat ik toch wel erg preek, maar dat is oudergewoonte. Ik zou het jullie misschien nog eenvoudiger moeten zeggen. Het is zo moeilijk om woorden te vinden, die u hier allemaal begrijpt; laat ik het dan maar zeggen, alsof ik met elk van u alleen in de huiskamer zit.

Alles, wat sterft, herleeft eens in God. Niets is schoner dan op die weg voort te gaan. Treur niet over het duister, verlang niet naar het Licht. Leef, zoals je moet. Probeer God in je te vinden. Ziet, hoeveel er u gegeven wordt, zelfs in déze wereld. Hoe zelfs déze school van stof telkens nog weer vreugde biedt en nieuwe mogelijkheden en zeg dan tot uzelf: "Met deze vrede Gods in mij, met dit bewustzijn van Gods Liefde, wil ik helpen, al wat lijdt, al wat in pijn, in nood verkeert; wil ik helpen, alle geest in het duister en niets verwerpen ter wille van God, die in mij is".

Doe het maar eens rustig voor jezelf en denk niet aan mooie woorden. Mooie woorden, die horen bij de kansel. Heel vaak is de kansel de plaats, waar de mooiste leugens worden verteld. Dat weet ik ook uit ervaring. Geen kanselredenaar als je voor jezelf bidt of tot God bidt. Eenvoudig! "God, hier ben ik. Voor U leef ik. Het Licht, dat Gij mij geeft, laat mij dat geven, opdat Uw Liefde regere in alle werelden, in alle sferen". Als je dat met een oprecht hart kan zeggen, dan vier je Allerzielenfeest op elk ogenblik, dat je dat beseft. Dan is er geen ogenblikje, geen enkele seconde van je leven, dat je niet een Kracht betekent voor allen, die lijden. Je zult het weten, je zult het voelen in jezelf, wanneer zij Licht vinden voor zichzelf. Je zult gelukkig zijn, omdat je wéét: "Ik heb één ziel - al is het er maar één - mogen bevrijden. Daarvoor is alle leven rijkelijk beloond in mij, want nu ken ik de vreugde van het één-zijn met God in de Schepping".

Vandaag kan ik mijn kanseltoon niet kwijtraken en daarom ga ik eindigen, vrienden. Wanneer ik dat dan ook doe op een ouderwetse manier, denk dan niet, dat ik dat als enige goede daad, of handeling zie, maar wel, omdat het mij - door leven en gewoonte - dé uitdrukking is geworden van mijn liefde voor God, maar ook de liefde voor de Schepping, voor geest en stof, voor allen, die rond mij zijn. Dus duldt deze kleinigheid maar even van mij.

"Benedicamus te in Nomino patri et filius et spiritus sanctus. Amen".

"Gezegend zijt gij in de Naam van de Vader, van de Zoon en de Heilige Geest".

Laat ik de formule anders zeggen, opdat gij mij begrijpt:

"Gezegend zijt gij, omdat gij leeft en geboren zijt uit diezelfde God, waaruit ik besta. Wees gezegend om uw leven - duister of Licht - wees gezegend omdat gij één zijt met God, die u nooit verlaat.

Goedenavond.

HET STANDPUNT VAN DE GEEST, DIE HET DUISTER KENT

Goedenavond, vrienden.

Ik heb zo natuurlijk de vorige sprekers aangehoord en ik heb net als u een ogenblikje gedacht: "je hebt wel gelijk", en het volgende ogenblik: "het is misschien niet zo makkelijk". Vandaar, dat ik van mijn kant op deze avond graag het standpunt eens wil vertegenwoordigen, niet van de mensen, niet van de geest, die het Licht kent, maar van de geest, die het duister kent. U zult vragen: hoe kun je dat doen? Voordat ik in het Licht ben gekomen, heb ik ook een tijdje in het duister gedood. En al is dat leed al lang verdwenen, al is die wereld al lang weer vrolijk en licht geworden, al heb ik een doel gevonden, dat alles méér dan waard is - daarin ben ik het werkelijk met de vorige sprekers eens - dan moet ik toch zeggen: wanneer je wat meer weet over dat duister, dan begrijp je meer.

Nu kun je dat wel gaan zeggen zo in de termen van Sisyphus, Hades, en je kunt het dichterlijk gaan doen, je kunt het somber en nuchter in een statistiek doen, maar je kunt het nooit begrijpen. Je moet het zelf hebben meegemaakt. Juist omdat ik het heb meegemaakt, meen ik, dat ik hier - wij hebben een afgeschermd medium, dus is het beter om anderen niet aan het woord te laten - wil ik dan eens degenen vertegenwoordigen, die hier zo rond ons zijn in de zaal en die de meeste van u niet zien. U moet niet denken, dat ik hier iets overdrijf. Integendeel. Ik zal hier over het algemeen de boel nog aanpassen aan uw eigen begripsvermogen. Ik noem er maar zo een paar, die hiertussen zijn. Ik zal het niet al te nauwkeurig beschrijven, anders gaat u nog denken, dat wij gaan doen aan helderziende waarnemingen - en dat is ook niet de bedoeling - maar om u een klein beeld te geven.

Een oudere man, tamelijk gezet, een beetje streng gezicht. Hij doet een beetje denken aan Abraham Lincoln, maar dan gladgeschoren. Een beetje kaal hoofdje, verbitterd. Het donkere, dat in zijn figuur, in zijn hele optreden ligt, dat laat ons dan meteen zien, wat voor iemand hij is. Een dogmaticus. Iemand, die zich vast heeft geklampt aan het woord en die zich nu verraden voelt. Iemand, die zoekt naar het herleven van het woord. O, ik zou zo zijn woorden uit kunnen spreken: "Ja, maar ik ben dan toch wel verdoemd, wat is het dan vreemd, dat ik een ogenblik hier uit het duister in het Licht kom en dadelijk weer. En rond mij is niets en ik zoek maar en ik vind niets". Een man, die gehaat werd ook. Gehaat, omdat hij voor zichzelf zo van zijn eigen rechtvaardigheid was overtuigd. Voor wie zo in het duister leeft, is het erg pijnlijk. Je bent overtuigd, je hebt toch alles zelf goed gedaan. Je hebt toch precies geleefd naar het woord en de letter van de bijbel. Je hebt je gezangen gezongen en je hebt gelezen - elke zondag toch minstens een hoofdstuk - je hebt aan de armen gegeven, je bent rechtvaardig geweest. Oh, ik kan zo echt met hen meevoelen.

Hij is alleen maar bang, dat ik het sarcastisch zeg. Dat bedoel ik toch werkelijk niet. Ik bedoel dit werkelijk eerlijk en oprecht. Ik kan met hem meevoelen. Ik kan begrijpen, wat het is, wanneer je denkt: "Mijn hele wereld, mijn hele bestaan is nu in elkaar gevallen en ik had zelf geen schuld". Dat is nu juist het beroerde. Als hij nu alleen maar kon begrijpen, dat een letter niet belangrijk is. Letters zijn dood. Wanneer de bijbel daar ligt en je leest hem, dan is hij dood. Er zit geen leven meer in. Eens hebben zij misschien geleefd, toen de profeten de straten doorgingen, ach en wee riepen over Jeruzalem. Eens, toen David danste voor de Ark. Zeker, toen leefde dat. Maar nu leeft het alleen, wanneer u zelf als een profeet in uw eigen wereld uit kunt gaan, wanneer u, wat eens de profeten hebben gezegd, nu beleeft. Wanneer u, wat Jezus deed, in de eerste plaats in u voelt als een werkelijkheid. Niet alleen maar uzelf trachten zoet te houden met een selectie uit de woorden, die Hij gesproken heeft.

Ja, nu heb ik het werkelijk tegen u. Nu is er werkelijk niet veel nodig om tot dat Licht te komen. U moet alleen maar zeggen: "Ik heb ongelijk gehad". Dat is het moeilijkste, wat je voor kunt stellen om te zeggen: "Ik heb ongelijk gehad". En toch... kijk naar mij. Ik dacht ook, dat ik vroeger gelijk had. Ik heb ongelijk bekend. Ik heb gezegd: "Ik moet het op een nieuwe manier proberen, want zo gaat het niet". En nu ben ik gelukkig. Er is niet veel voor nodig. Je hoeft niet eens op je knieën te vallen en te zeggen: "God, geef mij nu alsjeblieft Licht", of zo... Het is niet eens nodig. Als je alleen naar durft te zeggen: "Ik heb ongelijk gehad en ik zal naar de juiste weg zoeken". Meer niet.

Als ik afwijk soms, neem het mij dan niet kwalijk, omdat de een of ander reageert, die u niet ziet, bedenk: wanneer je zelf eenmaal in de penarie heb gezeten, dan ben je veel meer geneigd om een ander te helpen, als je ziet, dat hij er bijna uit is en het net nog niet kan. Ik zie daar bv. ook een wat oudere vrouw. Zij draagt een bruine lang schort. Zij heeft daarboven op nog zo heerlijk dat gevlochten knoetje. Die is nog werkelijk bezig met haar huishouden. Zij is hier gekomen en voelt zich eigenlijk helemaal niet op haar plaats. Wat is haar lijden dan? Wel, zij heeft altijd gemeend, dat haar huis eerst stofvrij moest zijn. Ja, u lacht erom, maar dit is een drama. Want toen zij dood ging, dacht zij, dat haar dochters en haar schoondochter het niet zouden kunnen. Op het laatste ogenblik van haar sterfbed lag zij nog te denken: "Als al die mensen in huis komen, dan is het hier stoffig en vuil". Daarom loopt zij nu nog schoon te maken in het duister, in een huis, dat nooit schoon wordt. Toch hoeft zij alleen maar te aanvaarden, dat een mens niet meer van zichzelf, of van een ander, mag eisen dan noodzakelijk is... Zij moet alleen maar aanvaarden dat het huis voorbij is, en zij is vrij.

Wilt u wat anders hebben? Er zijn er hier zoveel, dat ik ze niet allemaal beschrijven kan. Enkelen wil ik er nog uitpakken. Ik zie daar iemand staan, die vast een notaris is geweest. Ja, u lacht erom. Deze man is een van de eerste godloochenaars geweest. Dat kun je zo wel aan hem zien, zou ik haast zeggen, aan zijn hele aura, aan zijn hele uitstraling. Hij staat er nu echt zo bij van: "Jullie praten nu zo over God. Dat Hij bestaat, weet ik. Maar dat andere, waar jullie over bazelen, is onzin. Jullie bedriegen jezelf. Dat is de natuur." Kijk, ook weer zoiets droevigs. Deze man is bijvoorbeeld veel dieper dan die huisvrouw. Hij ziet de getuigenis van een God. Hij ziet het bestaan van een hogere sfeer wel. Maar hij zegt:

"Met die onzin houd ik mij niet bezig." Hij is er te groot voor, te machtig. Toch komt diezelfde grootmachtige hierheen. Toch komt hij hier om een beetje Licht, voor een ogenblik van verpozing uit die duisternis, waarin hij geen vrede vindt.

Kijk, daar heeft u zo'n paar beelden. Ik heb er hier maar een paar zo uit de zaal gehaald. Goed, er zitten er veel meer.

Laten wij nu dan eens eventjes nagaan: wat is dan eigenlijk de grote fout? Vasthouden! Ik wil niet te veel over mijzelf praten, anders denkt u dat ik mijzelf teveel naar beneden haal, of dat ik opschep. Ik zou geen van beide hier op het ogenblik willen doen, maar ik kan u uit eigen ervaring wel vertellen, dat die vasthoudendheid aan je eigen mening, aan je eigen rechtvaardigheid en wat je als je eigen recht ziet het gevaarlijkst is, wat je kunt doen. Daarvoor is deze bijeenkomst nu zo mooi. Wij demonstreren eigenlijk ook hier op het ogenblik meteen. Zo'n enkele helderziende heeft er misschien wat gezien, maar als ik op het ogenblik zou moeten schatten, wat hier nu aanwezig is, dan schat ik het wel op de 12 à 1400, alleen hier voor dit zaaltje. Persoonlijkheden en entiteiten, die ons verstaan, de anderen reken ik niet mee. En als wij in de verschillende zalen hier in de stad en verschillende kerken zouden gaan kijken, dan vinden wij daar net zo groot of groter aantal. Zo is het nu eenmaal.

Natuurlijk zijn er ook verschillende bij, die speciaal met u zijn meegekomen. Maar die reken ik dan tot degenen, die al meer weten. Anders zouden zij niet met u meekomen. Als zij proberen om u te helpen, als zij bij u in de buurt blijven, dan hebben zij al een houvast gevonden, dat buiten hen zelf ligt. Dan zullen zij zo langzamerhand wel loskomen. Dat is een goed begin. Maar juist die anderen hier, die hier alleen maar komen, net als een mot om het licht... zij zitten allemaal alleen, omdat zij zich vastklampen aan: "Dat is mijn recht, dat is dit en dat is zo". Weet u, dat recht stort niet alleen een wereld in oorlog, en het maakt niet alleen soms de oorzaak uit van zakelijke faillissementen, huishoudelijke onlusten en dergelijke. Dat is ook de oorzaak zo van het duister.

Het is bitter, het is helemaal niet leuk als je in het duister bent. Ik hoop voor u, dat u zich nooit zo wanhopig zult voelen als ik mij gevoeld heb, toen ik eenmaal in die duistere wereld voor mijzelf zei: "En ik doe het lekker toch niet". Kinderlijk, hé? U zult het zelf wel ervaren, hoe kinderlijk je van binnen nog bent, wanneer het gaat om je eigen overtuigingen en meningen. Als het gaat om dingen, die je tegen de feiten in voortdurend vast hebt kunnen houden op aarde, en die je nu plotseling buiten de aarde je zo maar voor de neus worden gesteld als echt. Aanvaard, of ... duisternis.

Nu zitten wij hier met Allerzielen te demonstreren, dat het anders kan. Want naast al deze geesten uit het duister zijn er natuurlijk ontzettend veel van de onzen bij. Daar zijn bv. een paar Broeders van het Kruis bezig om iemand te helpen. Achter mij zie ik onze eigen Orde, ook in volle actie en in functie. Ik zie hier wel verscheidene meer van allerhande groepen. Ik zie hier ook individuele entiteiten, die allemaal bezig die lui uit het duister te helpen. Zij moeten het aanvaard. Onze demonstratie is een ogenblik jezelf prijs te geven. Zij komen hier om dat Licht, maar dan geven zij zichzelf al prijs. Zo gaat het met elke gedachte. Je moet niet denken, dat zij alleen maar hier komen. U zult weten, wanneer u een avond ernstig zit te praten, hoe vaak u niet een gehoor hebt.

Daar moet u niet griezelig van worden en zeggen: "Brrr. Ik voel mij helemaal niet op mijn gemak. Ik durf helemaal niets meer te zeggen". Zo in uw doodgewone leven... Als een moeder verhaaltjes vertelt aan haar kind, wie zal zeggen, ofdat er niemand stilletjes meeluistert? Wanneer u een ogenblikje bidt, of boos bent, wie zal u zeggen: "Hier is alles afgesloten". U denkt dan, dat u alleen bent. Soms denk je zelfs, dat je met je gedachten alleen bent. Ondanks dit alles: wanneer je afgestemd bent op een bepaalde sfeer, wanneer iets in je leeft, wat zo'n geest beroert, dan komen zij net als hongerige dieren aan om een ogenblik te ontsnappen aan zichzelf, om eventjes een beetje een idee te krijgen van de werkelijkheid. In dat ogenblik kunt u zóveel voor ze betekenen. U net zo goed als wij. Bedenkt u maar. U zult zeggen: misschien lijkt het een beetje op profiteur spelen en dat is toch heus de bedoeling niet.

Wanneer u met een paar gedachten, met een ervaring, soms met een eenvoudig gesprek, of alleen met een paar vriendelijke dingen die geesten een ogenblik los hebt gemaakt uit hun eigen omgeving, dan zijn wij er als de kippen bij. U moet niet denken, dat ik een haan ben en ga kraaien. Dan komen wij er meteen op af en zeggen: "Zie je nu. Het kan. Kom eens even mee. Laat nu eens even die eigen ideeën los. Vijf minuten maar". Als wij dat van ze gedaan krijgen, dan hebben wij ze gered, dan zijn zij los uit dat duister. Dan werkt u daar allemaal aan mee. Stuk voor stuk, zoals u hier bent.

U viert op het ogenblik Allerzielenfeest. Dat zou ik eigenlijk willen noemen, de Eerste Mei van het geestelijke werk. U herdenkt allen de doden. De doden, die leven, want werkelijke doden bestaan er niet, u herdenkt ze met een bloem en een traan, met een lach en een melodie, u herdenkt ze met een kaarsvlammetje en met een stil gebed. Op dit ogenblik realiseert zich en volbrengt u misschien eens voor een keer precies goed de taak, die u eigenlijk het hele leven oplegt, dag in, dag uit. Dat wat u kunt doen op elk ogenblik, dat doet u nu toevallig vandaag eens, omdat het een wereld-feestdag is.

Als je in het duister bent, is het er niet prettig. Eén dag in het jaar is een mogelijkheid. Eén enkele mens een enkele keer. O, ik weet wel, er zijn mensen, die reddings-séances houden. Wanneer zij het ernstig doen, dan doen zij heus geen kwaad. Maar ik kan u wel vertellen, dat het meer waard is, wanneer je je eigen leven, dus buiten het theoretisch betoog, voortdurend alle geest, die maar enigszins harmonisch met je is - vooral ook de duistere geest - want ik wil u niet beledigen, maar de doorsnee mens heeft veel contacten met het duister, want je leeft toch uiteindelijk met hetzelfde dierlijke, met dezelfde begeerten en gedachten, waar al die geesten ook mee hebben geleefd, waardoor zij in het duister zijn gekomen. Misschien, dat u deze begeerten beter overwint, dat u geestelijk er beter tegenover staat, maar toch leeft u in diezelfde wereld. Daarom heeft u juist zoveel contact met het duister. Dan kunt u werkelijk die geest - door dat contact - werkelijk elke dag helpen, op elk ogenblik. Dan is het pas werkelijk Allerzielenfeest.

Allerzielen zou voor mij moeten zijn: een werkelijke, een grote familievergadering van het hele heelal. Wij allemaal bij elkaar. Wij zullen dan zeggen: "Kom, wij zullen helpen. Geen hatelijken heden meer en geen roddelpraatjes. Geen medelijdendheid of zo. Wij hebben geen medelijden met die geest. Zij hebben het zelf verdiend." Medelijden is dwaasheid in deze zin. Wij gaan niet zeggen: "Arme zielen in het duister". Daar hebben zij niets aan. Wij zeggen: "Jullie daar in het duister hebben gefaald. Wij zullen het goed doen, maar wat meer is: wij zullen het zó doen, dat wij jullie meteen uit de puree halen". Dat is de methode.

Ik ben helemaal geen kanselredenaar op het ogenblik. Ik pas misschien niet helemaal in het Allerzielenfeest, maar toch... juist omdat ik sta voor deze kant van het duister op het ogenblik, juist omdat ik wéét, wat het is, omdat ik wéét, hoe je eruit gehaald kan worden. En dat is niet zo makkelijk. U moet niet denken, dat je het alleen maar met een vroom gebedje doet, als u zo dadelijk verder gaat met de huichelarij. Dan haalt u ze meteen weer weg, al die goede dingen, die u hebt gedaan. Als ik iemand had moeten afwijzen, omdat hij faalde, nou, daar wil ik niet over spreken. Ik heb zelf heel wat fouten gemaakt, dat weten we zelf wel. Als je eens een keer niet kunt, maar wel het goede wilt, dan sta je juist daardoor nog sympathieker tegenover die geesten en zij begrijpen je beter. "Daar is toch ook iemand, die het niet helemaal zo góed afgaat. Ja, maar... en die kan toch geloven in God en gelukkig zijn? Je kunt toch dat Licht uit zijn gedachten zien, toch heeft hij die mooie aura, die sfeer. Maar dan zou ik het ook kunnen...". Op die manier gaat dat.

Als wij dat nu maar allemaal tegenover elkaar doen, het hele leven door, zo goed als wij kunnen, wanneer wij niet ons geheel bezig houden met oorlogsrumoer e.d., wanneer wij ons niet teveel bezig houden met al die ellende. Iets moet je er aan doen, anders ben je geen mens. Maar niet teveel. Daarentegen nemen wij ons zelf eens voor om elke dag, elke keer één daad te stellen, juist ter wille van die geest, die in het duister is. Wilt u geloven, dat alleen het feit al, dat je dat onthoudt, elke dag al een hele stap voorwaarts is voor een ieder, die in het duister is. "Er is er een, die denkt steeds aan ons, daar moet toch wel wat aan vast zitten. Hoe zou die mens dat kunnen doen, als die mens niet ergens Kracht vandaan kreeg? Waar heeft hij het vandaan?"

Op die manier gaat dat. Soms langzaam. Het kan zijn, dat een geest bij u maanden, ja, jaren bij u in de buurt is en regelmatig met u meeleeft, totdat hij zelf de moed vat om te zeggen: "Nu ja, nu gooi ik dat hele verleden, en die hele waangedachte van mij af. Ik houd niets meer over. Ik wil opnieuw beginnen. God, hier ben ik. Schepping, hier sta ik". Het kan lang duren. Maar u kunt het haast nog beter dan wij. U bent het levende voorbeeld.

Neem nu bv. die arbeiders eens in arbeidsstrijd. Als nu een fabrikant komt en zegt: "Maar hoor eens, dat moet je zus en zo doen", dan zeggen zij: "Ja, moet je hem horen. Fabrikant, hè? Die wil nog meer aan ons verdienen!" Maar als een arbeider komt en die zegt: "Hoor eens, jongens, ik heb erover nagedacht, maar het gaat beter, indien wij zo en zo doen...", dan heeft hij veel meer kans op gehoor. Juist, omdat u voor uzelf nog in het gevaar verkeert - laten wij hopen, dat het geen werkelijkheid voor u wordt - om in het duister terecht te komen, staat u er dichterbij. U bent a.h.w. collega's.

Nu zal ik u niet veel langer meer vervelen. Per slot van rekening heeft u nu wel begrepen, wat ik zeggen wil. Juist de mens, die met zijn fouten, met zijn gebreken, op deze wereld naar het goede streeft, die kan voor de geest - en zeker voor de geest in het duister - de grootste steun, de grootste mogelijkheid tot bewustwording betekenen.

Geen medelijden. Daar vragen zij niet om. Daar vraagt niemand om. Wij vragen een zekere genegenheid, een zekere liefde. Die vragen zij in het duister nog méér dan wij. Zij willen zo graag aanvaard, geaccepteerd worden. Aanvaard hen en accepteer ze uit Liefde Gods. Wees dan niet afstotend en denk nu niet: "O, als zij nu maar niet te veel meeluisteren en mijn slechte geheimpjes ook afhoren, die ik liever aan niemand vertel". Maak u geen zorg. Daarmee, met dat leven van u, wanneer u het richt op het goede, dan doet u het beste voor iedereen. Voor uzelf maar zeker ook voor de geest, de duistere geest.

Mag ik dan hiermede mijn betoog gaan besluiten met vast te stellen, dat de geest, die u kent als de geest in het duister, door u geholpen wordt, door u gered wordt, zo goed als door ons, misschien beter, dat u het bent, die op deze bijeenkomst en op alle bijeenkomsten, waarbij gij denkt aan hen, ja, elke handeling, elke gedachte, elke ademtocht, dat u denkt aan hen - niet in zelfzuchtige zin, maar in de zin van ik-wil-jullie-helpen - dat u dan werkelijk de bevrijding en het Licht in uzelf betekent voor een ieder, die in de buurt is. Dat er behoefte aan is aan mensen, die zo leven. Geen Allerzielen voor één dag, geen Heldengedenkdag voor de zielen van één partij, niet een verheerlijken van de geest, alleen wanneer zij deze of die richting hebben gehad. Neen, allemaal! Beloof mij dat. Ik mag u eigenlijk niet vragen om iets te beloven. Maar goed. Overdenk dit.

Wanneer u helpen wilt, werkelijk helpen, óf het nu een Brits piloot is, of een Israëliisch soldaat, een Egyptenaar, een Rus, een Pool, Hongaar, of het een misdadiger is, of een held, of het een onbetekenend mens is, of een grote, geest en stof, dat is voor ons allemaal gelijk. En laat hen alleen maar dit weten: "Als mens streef ik naar God en naar het Licht en ten goede in de hoop, dat jullie die weg meegaan". Niet zeggen: "Kom, ik zal jullie wel eruit halen". In Gods Naam niet. Wacht, totdat zij vragen om die hulp, maar sta altijd klaar. Geef uit je gedachten en uit je persoonlijkheid.

Dan, mijne vrienden, geloof ik, dat ik van het standpunt van de geest, die nog dwaalt en nog doolt het meeste juiste heb gezegd, het zuiverste. Want uw hooghartigheid, uw wij-weten-het-beter, uw medelijdend helpen, is vaak fataal, behalve voor een enkeling. Maar uw oprecht zelf streven naar Licht, uw medegevoel voor hen, dat is iets, mijne vrienden, daar kunnen zij geen van allen tegen, dat aanvaardden zij.

Daardoor kunnen wij dan krijgen, wat wij verlangen: een Lichtende wereld voor iedereen! Voor u in uw eigen wereld, want dan zijn er veel minder geesten, die u tot kwaad aan willen zetten, althans weer terug willen dwingen in de begeertewereld - en voor ons - want sterker zullen de krachten van Licht en Goed worden. Wij zullen steeds meer de Goddelijke gedachte en het Goddelijke bewustzijn uit kunnen drukken in alle Schepping, die wij beroeren kunnen.

En voor de geest in het duister, opdat zij bevrijd wordt uit haar eigenwaan, die haar geboeid en gebannen houdt.

Vrienden, ik hoop, dat ik u niet heb gestoord met mijn betoog. Zelfs wanneer u vindt, dat het niet mooi was en niet passend: denk erover na. Doe mij dat ene genoegen nu. Dan zult u toe moeten geven: dit is waar. Dit is werkelijk. Misschien, dat u dan ook zegt: "En daarom zal ik eraan meedoen." Ik hoop, dat het zo is.

Goedenavond.

HET SCHONE WOORD

Goedenavond, vrienden.

Wij zullen deze bijeenkomst gaan besluiten met een aangepaste versie van "Het Schone Woord". Want Allerzielen brengt met zich een zekere poëzie. Er is iets stil verdroomds in het gebeuren van de dag. Er ligt een weemoedige romantiek als achtergrond. Daarom:

ALLERZIELEN

Nevel vlucht voor de wakende dag
en een graf in gulden blad
ligt vermoeid onder grijze hemel
van dood en lijdend zand.

Er komt een mens door 't pad gegaan
en ritselende bladen schijnen
op de trage tred een maat te slaan.

Een stem prevelt zachtkens een gebed
smeeft om hemelse genade.
Een bloem wordt op een steen gelegd,
een kaarslicht neergezet.

Zo vangt Allerzielendag
in een herdenken aan.
En voort stormt de herinnering
en bant een wijde waan,
dat iets verloren ging.

Je ziet de oude, schone tijd
van een strijd en werk tesaam.
Je denkt aan overwonnen lijden
en fluistert zacht een naam,
vergeet een wijl' de werkelijkheid.

Dan schrik je wakker en je lijdt,
omdat het reeds voorbij is,
zo lang voorbij gegaan,
en smeekt stil in jeezelve:
"Ach, kon de tijd maar stille staan
en kon ik één zijn met degeen,
die ik zolang verloor".

Maar ziet. Die bede vond bij God
noch de natuur gehoor.

De wind vaart door de blaren
en gooit een gouden regen
en strooit met guldenbruine blad,
als met een ruime zegen
een ogenblik een lang tapijt.

Terwijl gij met de herinnering
vermoeid ter huiswaarts schrijdt,
zit de wind u achterna.
Geen dood, die ooit bestaat.

"Ik, wind, die door de wereld ga,
ik weet, dat er bestaat:
slechts één leven, één werkelijkheid,
één goede, ware Kracht".

Maar gij. Gij weent en hoort het niet.
Gij spreekt een stille klacht.
Zo gaat een dag lang tot het eind
en trekt zich trage uit,
tot zij uiteindelijk in een samen-zijn,
het Allerzielen-zijn, besluit.

Een woord, een lied, een melodie,
wat smeken om genâ.
Dan komt het leven weer nabij,
dan gaat gij weer het daagse spoor
van dagelijkse zorgen na.

Maar... toen dat licht stond
daar op dat graf,
toen sprak een stille stem.
De mens, die heeft het niet gehoord.
Zij dacht aan haar, of hem,
die als een kille nevel ging
en zachtkens zei:
"Ik leef".

Verstaat ook niet in het avonduur
de stem, die zegt:
"Ik geef toch al, wat ik bezit,
aan Kracht en Licht
aan u, die ik zo min".

De mens: hij gaat in 't leven voort,
of droomt van het begin
en kan het einde niet verstaan.

Toch breekt een enkele straal
soms zacht door leed en sombere waan.
Dan wéét men:
"Niets, dat ooit vergeet.
Niets, dat ons henen gaat".

Want het leven vormt u een band,
die God u altijd laat.

Dan keert gij,
Allerzielen is voorbij,
nog terug tot 't kale graf.
De bladeren, zij werden sneeuw.
De wind is guur en straf.
Gij schouwt en denkt:
"Voorwaar, gij leeft,
al zijt gij heen gegaan".

Dan, dan durft gij het leven in
met nieuwe tred te gaan.
Dan is het huilen van de wind
een pijper, die u fluit:
"Zie, mens, God is u welgezind,
ga nu tezamen met de geest
in uwe wereld uit."

Verwin het zijn,
verwin uzelf
en win u nieuwe kracht,
opdat, wanneer ook gij dan eens
ten grave wordt gebracht;
het Licht u komt
en 't ware Allerzielen-feest
u opheft tot een nieuwe sfeer,
waarin gij onbevreesd
aanschouwt Uw God.

Aanschouwt ook al,
wat één was met uw zijn.
Dan drinkt gij van de Lichtende Kracht,
die is des levens Wijn.

Allerzielen is geen feest van scheiding, maar van hereniging. Allerzielen is het feest van de band, die bestaat tussen stof en geest. Allerzielen is de uiterlijke bevestiging van wat door alle tijden heen bestaat.

Voordat wij afscheid nemen van u op deze avond, zou ik daarom nog willen zeggen:

Vertrouw op God. Aanvaard het leven en weet, dat niets verloren gaat. Weet, dat gij met uw leven de kracht geeft aan de geest, zoals de geest naast u gaat en u steunt met zijn kracht. Zonder eenzaamheid, zonder verloren-zijn, zult gij stoffelijk uw einddoel bereiken, maar gelijk zien het geestelijk doel, dat het werkelijke doel is voor alles, wat leeft.

Vrienden, het is tijd om te scheiden. Misschien wilt gij nog een korte wijle vertoeven en uw gedachten geven aan hen, die in het duister verkeren. Voor hen wil ik dan, vóór ik afscheid neem met u één bede uitspreken, hopende, dat gij met mij deze bede wilt opzenden tot de Allerhoogste:

Gij, machtige Algeest, Schepper en Instandhouder, wij bidden U: "Laat Uw Licht in het duister zijn. Laat Uw Licht in ons uitgaan en bevrijden, wat leeft in waan. Dat alles één zij in Uw Naam, in Uw Lichte Wereld, in Uw Heerlijkheid". Amen.

Goedenavond.